

APELE CURGĂTOARE

1. CARACTERISTICILE APELOR CURGĂTOARE:

- curg întotdeauna spre locul cel mai jos al suprafeței terestre, datorită gravitației;
- au un loc adâncit în scoarța terestră pe unde curg numit vale;
- curg permanent sau temporar;
- apă provine din precipitații, din topirea zăpezilor sau a ghețarilor și din apele subterane.

2. TIPURI DE APE CURGĂTOARE

Pârâul - apă curgătoare permanentă sau temporară, de dimensiuni mici, cu albie și traseu propriu;

Râul - apă curgătoare permanentă, de dimensiuni mijlocii, cu albie, traseu și afluenți;

Fluviul - cea mai mare apă curgătoare, cu numeroși afluenți și care se varsă în lacuri și mări printr-un estuar sau deltă.

3. ELEMENTELE UNUI RÂU:

a). IZVORUL - locul de unde începe să se formeze cursul râului;

b). CURSUL RÂULUI - traseul parcurs de o apă curgătoare între izvor și vărsare;

Poate fi împărțit, în funcție de trăsăturile morfologice, fizico-geografice și hidrologice, în:

- **cursul superior** – râul străbate un relief mai înalt și fragmentat, cu versanți abrupti (munți, podișuri și dealuri înalte);
- **cursul mijlociu** - râul străbate un relief mai puțin înalt, mai slab fragmentat și cu înclinare mai mică (dealuri joase, podiș);
- **cursul inferior** - râul străbate un relief cu altitudini reduse și slab fragmentat (ex. câmpie).

c). GURA DE VĂRSARE - locul de vărsare într-un alt râu sau fluviu, ori într-un lac, o mare sau în Oceanul Planetar. În funcție de anumiți factori, râul poate forma la gura de vărsare :

- o delta (la vărsarea unei ape curgătoare într-o mare sau în ocean, pe un teren cu pantă lină, în condițiile lipsei mareelor și a acțiunii curenților litorali).

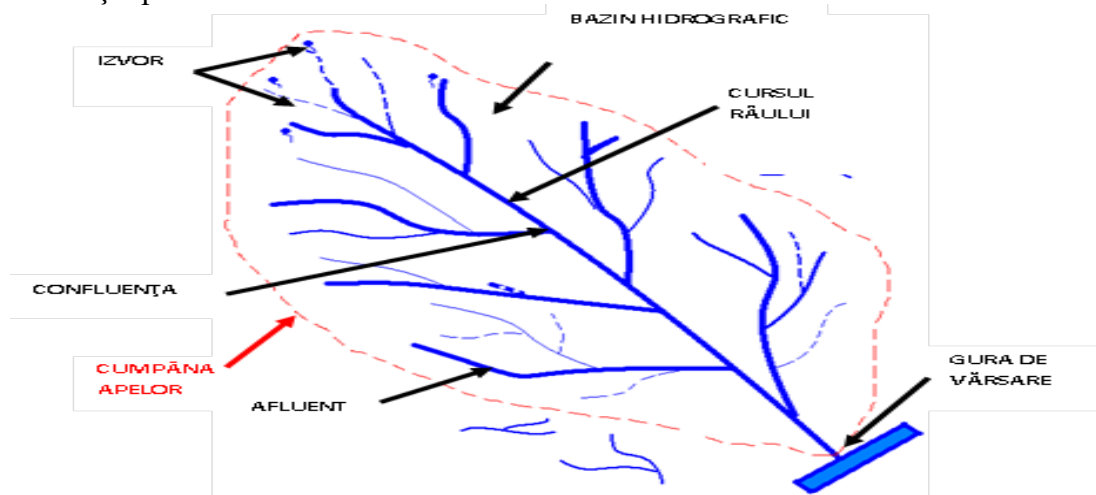
- un estuar (are de cele mai multe ori forma unei pâlnii și se formează la țărmul mărilor și oceanelor cu maree puternice).

e). AFLUENTUL - apa curgătoare care se varsă în altă apă curgătoare numită râu colector.

f). CONFLUENȚA - locul unde se unesc două ape curgătoare.

g). CUMPĂNA APELOR = linia care delimitează bazinele hidrografice vecine.

Ea unește punctele cu cea mai mare altitudine dintre bazine.

Desenați schematic, pe caiete, elementele unui râu!

5. SURSELE DE ALIMENTARE ALE RÂURILOR

La alimentarea râurilor participă una sau mai multe surse, distingându-se următoarele tipuri:

- *alimentare pluvială* (în regiunile ecuatoriale);
- *alimentare nivală* (în regiunile cu ierni aspre și cu multă zăpadă);
- *alimentare subterană* (în regiunile cu roci permeabile sau solubile);
- *alimentare mixtă*: - *pluvio-nivală* (din ploi și zăpezi);
- *pluvio-glaciară* (din ploi și topirea ghețarilor) etc.

6. DEBITUL RÂURILOR

Debitul reprezintă volumul (cantitatea) de apă care se scurge printr-o secțiune a albiei în unitatea de timp. Se măsoară în m³/s sau l/s. Fluviul cu cel mai mare debit din lume este Amazonul.

Factorii care influențează debitele:

- cantitatea de precipitații care cad în bazinul râului;
- temperatura aerului-variabilă de la zi la noapte și de la un anotimp la altul;
- relieful-prin altitudine și pantă;
- vegetația- prin tip și grad de desfășurare;
- suprafața bazinului hidrografic- cu cât este mai mare, cu atât debitele vor fi mai mari;
- rocile- pot influența debitul prin proprietățile lor (ex. permeabilitate).

7. REGIMUL HIDROLOGIC AL RÂURILOR (regimul de scurgere)

Regimul hidrologic reprezintă variațiile în cursul unui an ale debitului și nivelului apei râului.

După modul în care se asociază fazele cu scurgere minimă cu cele cu scurgere maximă se disting:

-*regim hidrologic simplu* – se caracterizează, în timpul unui an, printr-o scurgere a apei râurilor cu o creștere însemnată, urmată de o scădere. Se disting:

- *regim hidrologic ecuatorial* (Amazon, Congo);
- *regim hidrologic musonic* (Gange, Mekong);
- *regim hidrologic mediteranean* (Pad);
- *regim hidrologic temperat-continental* (Nipru);
- *regim hidrologic temperat-oceanic* (Sena, Tamisa).

- *regim hidrologic complex* – este caracteristic râurilor al căror bazin se desfășoară în mai multe zone climatice sau pe mai multe trepte de relief (Nil, Dunăre).

8. INUNDAȚIILE ȘI REVĂRSĂRILE

- **Revărsarea** -creșterea periodică a nivelului râurilor, provocate de precipitații abundente sau de topirea zăpezii și a gheții în timp scurt, apa acoperind și albia majoră (lunca);
- **Viitură** -creștere bruscă și puternică a nivelului unei ape curgătoare determinate de ploi și topirea bruscă a zăpezii sau de ruperea unui baraj natural sau antropic;
- **Inundația** -revărsare neregulată care se produce în urmă creșterii bruște a nivelului apei. Se poate declanșa ca urmare a topirii bruște a zăpezii, a ploilor bogate, a barării râurilor de către alunecări, prăbușiri, zăpoare etc.